

UUSI VAIHDE UUDISTUKSEEN

KAUPPAKAMARIEN SOTE-TEESIT

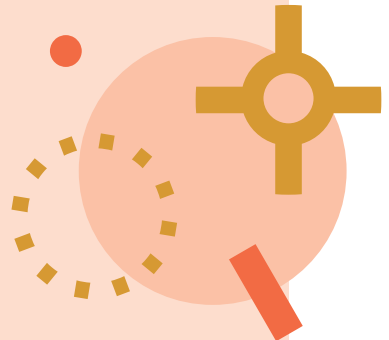
Sote-palveluiden uudistamiseen tarvitaan uusi vaihde. Hyvinvointialueiden tuottavuutta on lähdettävä parantamaan keskittymällä vahvemmin toimintatapojen uudistamiseen. Palveluiden tuottamiseen on etsittävä uudenlaisia, innovatiivisia ratkaisuja yhdessä eri toimijoiden kanssa.

Sote-uudistuksen punaisena lankana on alusta asti ollut soten kustannusten kasvun hillitseminen. Ensivaiheessa tämä on tarkoittanut palveluverkon tiivistämistä ja uudet toimintatavat ovat jääneet vielä pienempään rooliin.

Osansa on ollut myös kiireellä. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alussa, kun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä pelastustoimi siirtyivät kunnilta hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Kiireessä keskeistä oli toimintojen jatkuvuuden turvaaminen. Nyt on tullut aika uudistua.

Kauppakamarien ratkaisut hyvinvointialueille

- 1.** Hoitoon on päästävä – hyödynnetään kaikkia resursseja ja yhteistyötä sote-palveluiden tuottamisessa.
- 2.** Tehdään kustannuksista läpinäkyviä ja vertailtavia.
- 3.** Toteutetaan teknologia- ja digiloikka.
- 4.** Rakennetaan asiakaslähtöiset palvelupolut.
- 5.** Varmistetaan ennaltaehkäisevien palveluiden toiminta.

1. Hoitoon on päästävä – hyödynnetään kaikkia resursseja ja yhteistyötä sote-palveluiden tuottamisessa

Hyvinvointialueiden tulee toimia tiiviissä yhteistyössä alueen yritysten ja liiketoimintaa harjoittavien järjestöjen kanssa sote-palveluiden tuottamisessa. Kaikki resurssit on otettava täysimittaisesti käyttöön, jotta voidaan varmistaa asiakkaille nopea pääsy hoitoon.

Hyvinvointialue järjestää palvelut, mutta tuottajaksi on valittava kustannustehokkain taho. Yhteisenä tavoitteena tulee olla, että asiakas saa tarvitsemansa palvelut ja että palvelut tuotetaan mahdollisimman tehokkaasti veronmaksajien näkökulmasta.

Palveluseteli tulisi nostaa nykyistä merkittävämmäksi työkaluksi hyvinvointialueille. Palveluseteli parantaa asiakkaiden valinnanvapautta, nopeuttaa hoitoon pääsyä, parantaa palveluiden laatua kilpailun kautta, tehostaa verorahojen käyttöä sekä edistää alueen yrittäjyyttä.

Parantaakseen tuottavuuttaan ja yhteistyötä yritysten kanssa, hyvinvointialueiden tulee panostaa hankintaosaamiseen. Sote-palveluiden lisäksi myös tuki-palveluiden ostamiseen on kiinnitettävä huomiota. Markkinavuoropuhelua tulee käydä pienempiinkin hankintoihin liittyen.

2. Tehdään kustannuksista läpinäkyviä ja vertailtavia

Perusedellytys kustannustehokkuudelle ja säästöille on, että tiedetään, mitä mikäkin maksaa. Jotta tiedolla johtaminen onnistuu, on kustannusten lisäksi tunnettava myös hoidon vaikuttavuus sekä pystyttävä vertailemaan laatua.

Julkisesti tuotettujen sosiaali- ja terveydenhuollon hoitotoimenpiteiden hinnat eivät ole kaikilta osin tiedossa, eivätkä ne ole läpinäkyvästi saatavilla. Hanke sote-palveluiden yksikkökustannusten yhdenmukaisesta laskennasta on vietävä maaliin. Yhtenäinen kustannusten laskentamalli mahdollistaisi sote-kustannusten vertailun. Eri toimenpiteiden kustannusten avoin vertailu on tärkeää, sillä tehokkuuden parantaminen on erittäin vaikeaa ilman tietoa. Kustannusten vertailu on yksi keino päästä kiinni parhaisiin käytänteisiin, joita pitää levittää palvelutuotannon tehostamiseksi ja laadun parantamiseksi. Kustannusten läpinäkyvyys on myös edellytys sille, että monituottajamallia pystytään hyödyntämään parhaalla mahdollisella tavalla ja reilusta kilpailuasetelmasta pystytään huolehtimaan.

3. Toteutetaan teknologia- ja digiloikka

Teknologia, tekoälyn ja datan käytön mahdollisuudet sote-palvelujen vaikutavuuden ja tehokkuuden parantamiseksi ovat merkittävät. Esimerkiksi julkisen sektorin perusterveydenhuollossa on saatava käyttöön samantasoiset digitaaliset palvelut kuin yksityisen puolen työterveyshuollon asiakkailta on jo nyt. Terveysteknologialla eli lääkinnällisillä laitteilla ja diagnostiikkaan tarkoitetuilla laitteilla on myös mahdollista säästää kustannuksia terveydenhuollossa samalla kun voidaan parantaa hoidon laatua.

Julkisen sote-sektorin tulisi kulkea teknologian ja digitalisaation eturintamassa. Tämä vaatii, että julkisen sektorin digitaalisia ja teknologisia ratkaisuja kehitetään tiiviissä yhteistyössä yksityisen sektorin kanssa, jotta uusimmat innovaatiot leviävät myös julkiselle puolelle.

4. Rakennetaan asiakaslähtöiset palvelupolut

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelupolkujen tulee olla joustavia, oikea-aikaisia ja niiden tulee mukautua asiakkaan muuttuviin tarpeisiin.

Palveluintegraation katsotaan yleisesti olevan keino parantaa sote-palvelujen tehokkuutta, hoidon laatua sekä asiakkaiden tyytyväisyyttä. Integraatio tarkoittaa siilojen purkamista ja palvelujen yhteensovittamista. Kun palveluprosessi on asiakaslähtöinen ja sujuva, voidaan asiakkaan käyntejä vähentää.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisestä velvoittaa hyvinvointialueet yhteensovittamaan asiakkaiden sote-palvelut kokonaisuuksiksi. Todellisia muutoksia hoidon laadussa ja tehokkuudessa saadaan aikaan vasta, kun ammattilaisten yhteistyö toimii käytännön palveluprosesseissa ja yhteistyö palvelun järjestäjien ja tuottajien välillä on tiivistä ja sujuvaa.

5. Varmistetaan ennaltaehkäisevien palveluiden toiminta

Toimivat ennaltaehkäisevät palvelut säästävät merkittävästi kustannuksia. Aina jos ongelmat pääsevät pahenemaan, on hoito kalliimpaa. Investoinnit ennakoiviin palveluihin, maksavat todennäköisesti itsensä takaisin säästöinä vaatimista palveluista.

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

Keskuskauppamari
PL 1000, Alvar Aallon katu 5 C, 00100 Helsinki | puh. 09 4242 6200
keskuskauppamari@chamber.fi | ✉@K3FIN
kauppamari.fi